

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول : مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره ۸۴۰۲ • ۸ صفحه
۸۸۹۲۵۴۶۷ تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

یکشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۵ • ۲۱ ذی‌الحجه ۱۴۴۷ • ۷ ژوئن ۲۰۲۶ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۴۰۲ • ۸ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۳ • اذان مغرب ۱۹:۰۹ • اذان صبح فردا ۳:۰۲ • طلوع آفتاب ۴:۴۸

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

درسی از زمین لرزه رعب‌انگیز منجیل و رودبار

مهدی زارع

منطقه، وضعیت پناه‌جویان را سخت‌تر کرده بود؛ کولرهای آبی جوابگوی خنک‌کردن چادرها نبودند و موارد گرم‌زدگی مکرر رخ می‌داد. در اواخر ماه اول، تیم‌های بهداشت محیط وزارت بهداشت عملیات گسترده سم‌پاشی علیه حشرات ناقل بیماری و واکنسیناسیون کزاز را برای مجروحان و امدادگران در اولویت قرار دادند. بُعد روانی و اجتماعی زلزله منجیل، جامعه محلی را دچار یک ترومای عمیق جمعی کرد. در روزهای اول، انتشار آمارهای متناقض و اغراق‌آمیز از میزان تخریب با اعلام ارقام متفاوت و واحدهای آسیب‌دیده نوعی روان‌پریشی جمعی و اضطراب کاذب قحطی ایجاد کرد. این مسئله باعث شد برخی از مردم آسیب‌دیده مدام به پایگاه‌های هلال‌احمر مراجعه کرده و اقلام امدادی و جادر فراتر از نیاز دریافت و ذخیره کنند. بیش از صدها کودک تمام یا بخش عمده‌ای از خانواده خود را از دست داده بودند. در ماه اول، نهادهای حمایتی و خیریه‌ها برای اسکان اضطراری و مسامندگی این کودکان وارد شدند که بعدها به ساخت مراکز ماندگار منجر شد. در هفته‌های سوم و چهارم، التهاب اولیه پس از دروکش‌کردن خود را به شکل افسردگی حاد جمعی و سکوت سنگین در دروگاه‌های اسکان نشان داد.

الگوی «استان‌های معین» یا ستادهای معین برای نخستین بار به شکل سنسج-م و کلان در زلزله ۳۱ خرداد ۱۳۶۹ پایه‌گذاری و عملیاتی شد. برای جلوگیری از تداخل وظایف و هرج‌ومرج، منطقه وسیع زلزله‌زده در استان‌های گیلان و زنجان به بلوک‌ها و بخش‌های مجزا تقسیم شد و مسئولیت سفر تا صد امداد، اسکان اضطراری و آواربرداری بر بخش به فرمانداری و استانداری یک استان برخوردار (به عنوان مثال، واگزار شد. شهرستان رودبار و حومه به دلیل حجم عظیم تخریب، به چند بلوک تقسیم شد و استان‌های قدرتمندی مانند تهران، اصفهان و مازندران به عنوان ستادهای اصلی در آن مستقر شدند. در منجیل و لوشان به دلیل اهمیت

نشانه‌خوانی

فعلا منتظریم

یویا نعمت‌اللهی

روزنامه‌نگار

کشور در میان نیست؛ اسرائیل به عنوان خبیث‌ترین دشمن ما آماده هرگونه اخلال تا حد آغاز یک جنگ دیگر است؛ چراکه می‌داند اگر جنگی دربگیرد قطعاً آمریکا از او حمایت می‌کند. با این حال شدت دشمنی ما با آمریکا و همچنین نگاه صفر و صدی طرفین به یکدیگر و خواسته‌هایشان مانع از حصول به توافق شده است. همچنین نباید نقش مخرب برخی تندروهای داخلی را هم فراموش کرد که هر مذاکره را به‌مثابه تسلیم قلمداد می‌کنند. ترامپ معتقد است در خاورمیانه آتش‌بس یعنی زمانی که اسلحه‌ها با شدت ملایم‌تری شلیک می‌کنند. اما این هنوز نبرد است و تصمیم به قوت خود باقی است. همین ابقای وضعیت جنگی است که کشور را دچار مشکلات عدیده کرده است. مثلا همین محاصره دریایی توانسته تأثیرات خود را بر مبادلات اقتصادی کشورمان بر جای بگذارد.

۳۰ دقیقه

شرکت «متا» که به‌تازگی هشت هزار کارمند خود را اخراج کرده است، اعلام کرد کارکنان شرکت می‌توانند در صورت نیاز به بررسی موارد شخصی، «چشم‌همبین» این شرکت را فقط به مدت ۳۰ دقیقه متوقف کنند. «متا» این طرح را با هدف آموزش هوش مصنوعی خود آغاز کرده و در آن به ردیابی کلیک‌های ماوس‌ها و کیبورد‌های کارمندان خود می‌پردازد. زیرمجموعه‌ای از کارمندان نیز می‌توانند درخواست انصراف از این برنامه را داشته باشند؛ از جمله کارمندان دورکاری که نگرانی‌هایی درباره پهنای باند دارند و افرادی که با مطالب حساس سروکار دارند. البته اعتراضاتی هم انجام شده است، اما زاک‌برک از این برنامه دفاع کرد و گفت اگر این روش جواب دهد، شاید کارهای بیشتری مانند آن انجام دهند.

۱۲.۹ میلیون

کنکوری

آمارهای رسمی نشان می‌دهد امسال تعداد شرکت‌کنندگان آزمون «گائونگاو» یا همان کنکور در چین، با کاهش ۴۵۰ هزار نفری نسبت به سال گذشته، به ۱۲.۹ میلیون نفر رسیده است؛ کاهشی که برای دومین سال متوالی تکرار می‌شود و توجه کارشناسان را به تغییر نگرش نسل جوان چینی جلب کرده است. این آزمون سه‌نوبت میلیون‌ها دانش‌آموز را تعیین می‌کند. به نظر می‌رسد نسل جدید دیگر مانند گذشته به مدرک دانشگاهی به عنوان تضمین موفقیت نگاه نمی‌کند. این در حالی است که نرخ بیکاری در میان جوانان ۱۶ تا ۲۴ساله همچنان در سطح بالایی قرار دارد. در چنین شرایطی، بسیاری به سراغ آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رفته‌اند. این دوره‌ها کوتاه‌تر هستند و ارتباط مستقیم‌تری با بازار کار دارند.

اقتصادخوانی

تناقض‌های اعداد در کالابرق

مرکز آمار تورم نقطه‌به‌نقطه اردیبهشت را ۷۷.۲ درصد و فروردین را ۷۳.۵ درصد اعلام کرده است. پذیرفتن این اعداد اصلا سخت نیست، چراکه هر بار برای خرید مراجعه می‌کنید با تغییر قیمت‌ها روبرو می‌شویم. اما دو پرسش اصلی این‌روزها عبارت‌اند از اینکه کالابرق چقدر افزایش پیدا می‌کند؟ و کالابرق چند درصد سهم خرید هر خانواده را تأمین می‌کند؟ هنوز مسئولان برای پرسش اول جوابی نداده‌اند، اما برای پرسش دوم اعلام شده از هر پنج خرید، یک خرید آن با کالابرق است و بین ۱۸ تا ۲۰ درصد سهم خرید هر خانه با کالابرق تأمین می‌شود. شاید این آمار گیج‌کننده باشد و از طرفی می‌توان این نکته را مورد تحلیل ثانویه قرار داد و پرسش‌هایی مانند «میزان خرید در کل کشور چقدر کاهش یافته است» یا «هر خانواده پس از جنگ چقدر خرید خود را کاهش داده است» مطرح کرد. اما این آمار و سخنانی که بعدتر از گزارش به آن اشاره می‌شود، بیشتر از آنکه روشن‌کننده باشد، گیج‌کننده است.

مبلغ کالابرق برای همه اقشار و افراد جامعه نفری یک میلیون تومان تعیین شده است. حالا دیگر بیشتر مغازه‌ها به نوعی با کالابرق سروکار دارند و حتی مشخصه دیدم کسی توانست قرص ماشین لباسشویی خارجی را با کالابرق خریداری کرد. چطور؟ نمی‌دانم! در تلاشی که برای تهیه خرید پنیرو از شهروند داشتم، چون جزء اقلام تعریف‌شده نبود، مجبور به عوض‌کردن پنیر شدم. اگر به تجربه فردی استناد نکنیم، طبق گزارش ۲۸ اردیبهشتی خبرگزاری تسنیم، بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ تأمین ارز کالاهای اساسی از ۱۱۲ هزار تومان در ابتدای طرح به مرز ۱۴۸ هزار تومان رسیده که نشان از جهش ۳۲درصدی دارد. این پرسش بی‌پاسخ نیز مطرح است که با کالابرق یک‌میلیونی، چطور می‌توان مرغی را که قیمت رسمی آن ۳۵۰ هزارتومان تعیین شده، تأمین کرد؟ این شکاف میان واقعیت بازار و ارقام حمایتی، در گزارش اخیر نایب‌رئیس مجلس نیز بازتاب داشت. حاجی بابایی صراحتاً اعلام کرد، ارزش واقعی کالابرق با توجه به گرانی‌های اخیر بین ۶۰ تا ۷۰ درصد کاهش یافته است.

از یک سو برخی نمایندگان مجلس بر لزوم افزایش ۳۰ تا ۵۰ تا و حتی ۱۰۰درصدی کالابرق تأکید دارند و از سوی دیگر، دولت با محدودیت‌های شدید بودجهای دست‌وپنجه نرم می‌کند. به نظر می‌رسد طبق تصمیم دولت، قرار است از امروز برخی اقلام با تخفیف توسط کالابرق خریداری شوند، مثلا لبنیات با تخفیف ۱۰ درصد و روغن با تخفیف سه درصد. شاید این راهکاری است که دولت به عنوان مُسکن، تأمین‌بودجه در نظر گرفته است. اما وقتی ماجرا اندکی عجیب می‌شود که در ۱۳ خرداد تسنیم گزارشی منتشر کرد

و در آن به راستی‌آزمایی افزایش قیمت اقلام کالابرق پرداخت. طبق این گزارش اخیرا وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرده بود براساس گزارش وزارت امور اقتصادی و دارایی، قیمت اقلام کالابرق بیش و پس از جنگ حدود ۱۷ درصد افزایش یافته است. مطابق داده‌های مرکز آمار ایران، گروه «شیر، پنیر و تخم‌مرغ» در فروردین تورم ماهانه ۱.۵درصدی و در اردیبهشت تورم ۱۴.۸درصدی را تجربه کرده است. همچنین گروه «گوشت قرمز و گوشت سفید» در فروردین ۶.۵ درصد و در اردیبهشت حدود ۱۰ درصد افزایش قیمت ماهانه داشته است. در بخش «روغن‌ها و چربی‌ها» نیز تورم ماهانه از ۷.۵ درصد در فروردین به ۱۳.۵ درصد در اردیبهشت رسیده است. میانگین ساده رشد قیمت این سه گروه کالایی که بخش عمده سبد کالابرق را تشکیل می‌دهند، حدود ۱۹.۱ درصد برآورد می‌شود.

طبق گزارش تسنیم بر برآورد نسبی نشان می‌دهد رشد قیمت اقلام اصلی کالابرق در بازه فروردین و اردیبهشت در محدوده ۱۷ تا ۲۰ درصد قرار گرفته و در نتیجه ادعای مطرح‌شده مبنی بر افزایش حدود ۱۷درصدی قیمت اقلام کالابرق با روندهای ثبت‌شده در آمارهای رسمی مرکز آمار ایران همخوانی نسبی دارد. چطور آن ۷۰ درصد تورم و ۷۰،۶۰ درصد افزایش قیمتی که نماینده مجلس در ۲۸ اردیبهشت اعلام کرد تبدیل شد به ۱۷ تا ۲۰ درصد؟ همین جاست که مسئولان گذاشتن سخنان و آماری که مسئولان ارائه می‌دهند به یاد یک ضرب‌المثل معروف بقیتم؛ یعنی همان جدال میان کسی که عکس مار می‌کشد و کسی که دیکته مار را می‌نویسد.

در روزهای پایانی بهار و همزمان با رسیدن توت‌های سفید و سیاه، درختان توت باقی‌مانده در خیابان‌ها و محله‌های تهران بار دیگر به بخشی از زندگی روزمره شهروندان تبدیل می‌شوند. زهدران، کارگران دانشجویان و ساکنان محله‌ها در مسیر رفت‌وآمد خود زیر شاخه‌های پربار این درختان توقف می‌کنند و از میوه‌ای می‌چینند که سال‌هاست بخشی از خاطره جمعی پایتخت به شمار می‌رود. عکس: مجید خواهی، ایسا

www.sharghdaily.com

یاد

عبدالله معارفی نوازنده سنتور درگذشت

عبدالله معارفی، نوازنده برجسته سنتور و از چهره‌های نام‌آشنای موسیقی ایران، در ۸۰سالگی درگذشت. خانه موسیقی با اعلام این خبر، درباره بزرگداشت و تشییع این هنرمند اطلاعیه‌ای اعلام نکرد. عبدالله معارفی متولد ۱۳۲۵ در تهران، در خانواده‌ای کاملا موسیقایی چشم به جهان گشود. پدرش ناصر معارفی و پدربزرگش عبدالله‌خان معارفی مشهور به شمس‌الملکی از نوازندگان چیره‌دست ویلن بودند. عموهایش منصور، مسعود و منوچهر معارفی نیز از نوازندگان معروف رادیو و اعضای گروه «برادران معارفی» به شمار می‌رفتند. عبدالله معارفی نواختن سنتور را از کودکی و با راهنمایی پدر آغاز کرد.

استعداد کم‌نظیر او موجب شد ردیف‌های موسیقی را در خردسالی با سنتور بیاموزد و نخستین برنامه رادیویی خود را در هفت‌سالگی اجرا کند. او در سال ۱۳۴۳

وارد هنرستان موسیقی ملی شبانه شد و نزد محمد حیدری دوره سنتور را گذراند و علم موسیقی را نزد پورتراب فراگرفت. او همچنین نواختن تنبک را نزد امیرناصر افتتاح آموخت و تار، سه‌تار و ویلن را نیز به‌خوبی می‌نواخت و تدریس می‌کرد. معارفی سال‌ها با ارکستر امیر جاهد همکاری داشت و در برنامه‌های رادیوی و تلویزیون و تالار رودکی و خوانندگانی همچون اکبر گلپایگانی، محمودی خوانساری و یونس درشتی به نوازندگی پرداخت. در سال ۱۳۵۵ به مدت یک سال از سوی وزارت فرهنگ و هنر در مرکز هنری فرهنگ و هنر کاشان به آموزش سنتور مشغول بود. پس از انقلاب، مدتی در آرتیش زندگی کرد، اما به ایران بازگشت و تا سال‌های پایانی عمر به تدریس موسیقی ادامه داد.

اتفاق‌خوانی

فزانوردان با نشتی ایستگاه فضایی چه کردند؟

خبر تخلیه فزانوردان ایستگاه بین‌المللی غیرمترقیه بود. در روزهای گذشته ناسا به پنج فزانورد حاضر در ایستگاه فضایی بین‌المللی دستور داد در یک کپسول فضایی «دراگون» شرکت اسپیس‌ایکس متصل به ایستگاه پناه بگیرند. این تصمیم برای آن گرفته شده بود که معلوم شد ایستگاه فضایی دچار نشتی شده است. در این مدت، فزانوردان روس سعی کردند نشتی نگران‌کننده هوا را در این آزمایشگاه مداری تعمیر کنند. بتانی استیونز، سخنگوی ناسا، در حساب ایکس خود نوشت: ناسا به دلیل احتیاط فراوان، به هر چهار عضو مأموریت «کرو ۱۲ اسپیس‌ایکس» و همچنین کریس ویلیامز، فزانورد ناسا، دستور داده است در زمان انجام‌شدن تعمیر، در فضاییمای دراگون در وضعیت ایمنی بالا قرار بگیرند.

نشت مداوم در تونسل انتقال پی‌آرکی رخ داده است که به ماژول «روزدا» روسیه، یکی از قدیمی‌ترین بخش‌های ایستگاه منتهی می‌شود. این نشت که ظاهرا ناشی از ترک‌های کوچک در تونل است، سال‌هاست یک مشکل بوده و آژانس فضایی روسیه آن را از طریق اقدامات عملیاتی و تلاش‌های دوره‌ای برای تعمیرات جزئی مدیریت می‌کرد. این روند تا چند ماه قابل مدیریت بود تا اینکه نشتی دوباره ظاهر شد و نیاز به «عملیات تعمیر گسترده‌تری» پیش آمد. چهار فزانورد مأموریت کرو ۱۲ عبارت‌اند از «جسیکا میر» و «جک هتاوی» از ناسا، «سوفی آدون» از آژانس فضایی اروپا و «آندری فدیانف» فزانورد روسیه. آنها در اواسط فوریه برای اقامت شش‌ماهه به ایستگاه فضایی بین‌المللی رسیدند. ویلیامز نیز اواخر نوامبر با فضاییمای روسی «سایوز» به ایستگاه فضایی رسیده بود. ویلیامز به همراه دو نفر از خدمه سایوز، «سرگئی کودسورچکوف» و «سرگئی میکاف» پرواز کرد؛ دو فزانوردی که به نظر می‌رسد به تعمیر پرداختند.